

SUKU ON PARAS

Olavi Koivukangas

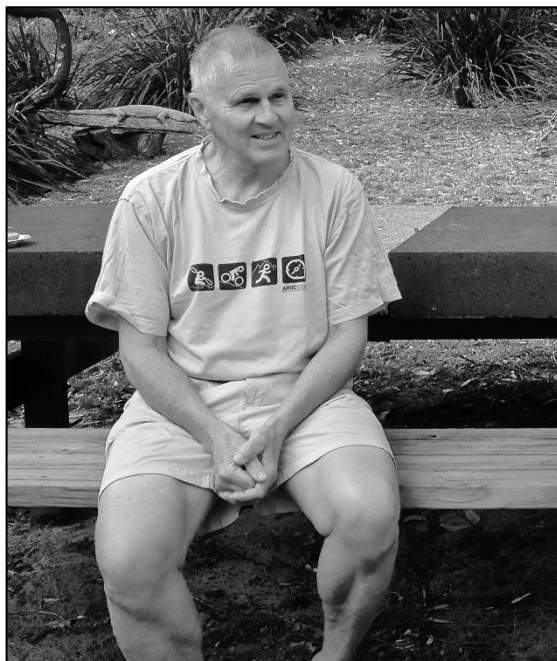
KIRJA

Timo Savimäki: Snowmen in the Tropics – A Memoir, 400 Years of Family, Melbourne 2020, s. 342.

Melbournessa asuva toisen polven australiansuomalainen Timo Savimäki lähetti minulle kirjoittamansa Savimäen sukuhistorian. Olin tavannut Timon Canberrassa kauan sitten ja haastatellut hänen isäänsä Einari Savimäkeä Nambourissa. Olen sukua Savimäen perheelle, sillä Timon isoäiti Johanna Kupila oli kotipitäjästäni Evijärveltä.

Kirjassa on tietoa Timon sukujuurista vuodesta 1600 lähtien. Timon isoisä, Juho Savimäki, s. 1872 lähti Amerikkaan Haapajärveltä v. 1894. Isoäiti Johanna Kupila saapui Evijärveltä New Yorkiin vuotta myöhemmin. Janneksi kutsuttu isoisä liittyi Alaskan kultaryntäykseen v. 1897. Ilmeisesti hän ei löytänyt hyvää kultasuonta, kun lähti kaivostöihin Coloradoon. Siellä hän tapasi kotiapulaisena työskentelevän Johannan, ja he avioituivat Telluridessa v. 1902. Kun kaivoksilla oli paljon lakkoja, niin Janne ja Johanna palasivat Suomeen Haapajärvelle, missä Joel syntyi v. 1902, Timon isä Einari v. 1905 ja Laina v. 1911. Perhe muutti Ylivieskaan v. 1919.

Pohjanmaalta alkoi 1920-luvulla muuttaa siirtolaisia Australiaan, jota pidettiin parempana paikkana kuin kylmä Kanada. Vanhin poika Joel Savimäki lainasi rahat äitinsä sukulaiselta ja matkusti v. 1924 laivalla Lontoosta Brisbaneen ja junalla Cairnsiin, missä jääkäriluutnantti Nestori Karhula oli vastassa. Karhula oli työnjohtajana Suomifarmilla Redlynchissä ja hankki työpaikkoja suomalaisille. Joel aloitti keininhakkaajana, mikä oli kovaa mutta hyvin palkattua työtä. Myöhemmin hän oli mainarina Mt. Isassa ja Länsi-Australiassa ja sodan jälkeen asui Nambourin seudulla. Vuonna 1927 Nestori Karhula otti vastaan myös nuoremman veljen Einari Savimäen. Myöhemmin Kerttu ja Nestori Karhula olivat Timo Savimäen kummeja. Einari oli lainannut matkarahat Kala-joen pankista, kun isä oli takaajana.

Timo Savimäki

Alkuun oli hyvin töitä ja laina tuli maksettua. Sitten tuli suuri lamakausi 1929, ja työt loppuivat sokeripelloilla. Suomalaiset ottivat tientekourakoita, mutta sitten jugoslaavit veivät työt halvoilla tarjouksilla. Kuten monet muutkin suomalaiset Einari etsi satunaisia töitä kävelemällä teitä pitkin swagmanina 8 kuukauden ajan. Sitten v. 1932 Mt. Isan kaivos tarvitsi taas suomalaista työvoimaa. Laman aikana Einari oli suunnitellut muuttoa suomalaiseen ihanneyhteisöön Paraguayhin, ja matka tapahtuisi v. 1935 Suomen kautta. Siellä hän tapasi Kauhajoelta kotoisin olevan Sylvi Karjanmaan, ja suunnitelmat muuttuivat niin että päätettiin mennä Mt. Isan kaivoskaupunkiin. Siellä kului useita vuosia, ja sitten vuokrattiin Malandasta karjafarmi, jossa lypsettiin yli 100 lehmää. Sodan jälkeen ostettiin 120 ha sokerifarmi Maroochy Riverilta läheltä Nambouria. Perheeseen syntyi viisi poikaa ja kaksi tyttöä, Timo syntyi v. 1943. Nambourin High Schoolin jälkeen Timo Savimäki opisteli Brisbanen yliopistossa taloustiedettä ja valmistuttuaan hän sai työpaikan tievirastossa Brisbanessa. Ja kaiken aikaa Timo oli harrastanut menestyksellä kilpapyöräilyä ja jatkoi sitä vielä veteraanivuosina. Urheilu oli ehkä suvun geeniperintöä Suomesta. Timo avioitui v. 1967 ja perheeseen syntyi kolme lasta. Seurasi kuitenkin avioero v. 1978, ja Timo avioitui uudelleen v. 1983 myös eronneen Diannen kanssa, ja avioliitto oli onnellinen.

Timo ei ollut tyytyväinen Queenslandin hallituksen toimintaan ja alkoi etsiä uutta työpaikkaa. Sellainen löytyikin Canberrasta virastosta Bureau of Transport Economics ja muutto tapahtui v. 1971. Tottuneena maalaiselämään Timo etsi sopivaa asuinpaikkaa ja sellainen 40 eekkerin tila löytyi metsäpalon jäljiltä Suttonista New South Walesin puolelta v. 1979. Sieltä Timo voi ajaa polkupyörällä töihin Canberraan. Timon ensimmäinen matka Suomeen v. 1982 oli unohtumaton kokemus tavata sukulaisia ja nähdä maisemia. v. 2000 Timo jäi ennenaikaiselle eläkkeelle 57-vuotiaana. Hän harjoitti kiinteistövälitystä ja rakensi kaksi granittitaloa asuinpaikalleen. Hän oli hankkinut suuren määrän Canberran parlamenttitalosta ylijäänyttä graniittikiveä rakennusmateriaaliksi, Myös matkat Suomeen ja muualle kuuluivat ohjelmaan.

Aika kului ja läheiset siirtyivät ajasta ikuisuuteen. Setä Joel kuoli v. 1981, äiti Sylvi v. 1990, tati Laina 1991 ja isä Einari v. 1994. Kovin isku oli se, kun vaimo Dianne kuoli sydänkohtaukseen lomamatkalla Espanjassa v. 2017. Elokuussa 2018 Timo muutti asumaan Melbourneen.

Siirtolaisuudessa on tuhansia tarinoita. Savimäen suvun historia säilyy tässä kirjassa tuleville sukupolville. Toivon että useammat toisen polven australiansuomalaiset seuraisivat Timo Savimäen antamaa esimerkkiä.

Olavi Koivukangas

Turku